

PRZEMYSŁAW JÓŻWIKIEWICZ

Uniwersytet Wrocławski

Ukraińskie rzeczowniki odczasownikowe na *-ни(я)*, *-тти(я)* – ich występowanie i funkcje syntaktyczne w tekście plików pomocy programu MS Office 2003

Rzeczowniki abstrakcyjne tradycyjnie oznaczające pojęcia nieprzedmiotowe¹ tworzą specyficzną i dość zróżnicowaną pod względem pochodzenia grupę wyrazów. Większość motywowana jest przez podstawy słowotwórcze czasowników i przymiotników. Ich powstawaniu towarzyszy zwykle operacja morfologiczna, która przebiegać może w dwójnasób: z wyrażenia pełniącego w zdaniu funkcję orzeczenia usuwane są morfemy właściwe danej kategorii morfologicznej i dodawane właściwe przyrostki tworzące rzeczownik abstrakcyjny (*прос-ить* – *прось-ба*, *молод-ий* – *молод-ість*) lub też następuje jedynie usunięcie wspomnianych morfemów (*біл-ий* – *біль*, *ход-ить* – *хід*).

Powstawanie rzeczowników abstrakcyjnych służących nazywaniu procesów, czynności czy ich rezultatów w języku ukraińskim, podobnie jak w przypadku rzeczowników odprzymiotnikowych, realizowane jest za pomocą kilkunastu sufiksów (rzadziej sposobem afiksalnym czy poprzez połączenia sufiksów). Jedną z najliczniejszych grup spośród nich stanowią rzeczowniki odczasownikowe z sufiksem *-ни(я)*: *відвідувати* – *відвідування*, *додавати* – *додавання*. Nazwy procesów określa się również za pomocą rzeczowników odczasownikowych na *-тти(я)*: *пити* – *пиття*, *мити* – *миття*. Jest ich znacznie mniej niż rzeczowników na *-ни(я)*, podobnie jak dwusylabowych czasowników z sufiksem *-ти*, od których przede wszystkim są one tworzone².

¹ *Encyklopedia językoznawstwa ogólnego*, pod red. K. Polańskiego, Wrocław–Warszawa–Kraków 1995, s. 465.

² С. Козир, В. Моргунюк, *Проблеми назовництва щодо процесу та наслідку процесу*, [w:] Вісник: Проблеми української термінології. Матеріали 6-ї міжнародної конференції, Львів 2000, nr 402, s. 50–54.

Pomimo że omawiane rzeczowniki odczasownikowe stanowią jedną z liczniejszych grup ukraińskich rzeczowników sufiksalnych w ogóle³, problemem, który ściśle wiąże się z ich użyciem, jest kwestia poprawności form i ich występowanie w konstrukcjach syntaktycznych. Niektórzy lingwiści twierdzą, iż rzeczowników na **-нн(я)**, **-ттн(я)** powinno się używać najrzadziej, jak to jest tylko możliwe, przede wszystkim w odniesieniu do nazw procesów i zdarzeń, zamieniając je innymi częściami mowy, głównie czasownikami oraz imiesłowami przysłówkowymi, np. *здійснювати заклеювання – заклеювати; під час заклеювання – заклеюючи*. Zabiegów tych powinno się dokonywać, jak twierdzi językoznawca i leksykograf Wytal Morhuniuk, szczególnie w obrębie tekstów ustaw i innych aktów prawnych⁴. Według ukraińskiego badacza, rzeczowników odczasownikowych należy używać z uwzględnieniem norm, by nie zaburzyć harmonii i systemowości języka. Morhuniuk przestrzega jednak, by nie wysuwać mylnego wniosku, jakoby rzeczowników na **-нн(я)** wypada unikać za wszelką cenę, gdyż zazwyczaj są one wykorzystywane w tytułach, definicjach, a także w zdaniach, w których rzeczowniki te pełnią funkcję podmiotu, okolicznika lub dopełnienia.

Właśnie tę kwestię, a więc występowanie rzeczowników abstrakcyjnych na **-нн(я)**, **-ттн(я)** w obrębie związków wyrazowych oraz zdań, które weszły w skład reprezentatywnej dla całości plików pomocy pakietu MS Office 2003 próbki ok. 2500 konstrukcji, tj. 100 stron komputeropisu, starano się przedstawić w niniejszym artykule.

Z losowo wybranej próbki tekstu, która stała się podstawą do analizy ilościowej, wyekscerpowano 1040 konstrukcji zawierających jeden bądź więcej omawianych rzeczowników na **-нн(я)**, **-ттн(я)**. W artykule dokonano przeglądu funkcji, jakie wspomniane rzeczowniki odczasownikowe pełnią w poszczególnych konstrukcjach, oraz podjęto próbę odpowiedzi na pytanie, jak przytoczone dane będące rezultatem opracowania tekstu dość specyficznego, na poły technicznego na poły instruktażowego, mają się do innego typu tekstów⁵, w których występują rzeczowniki na **-нн(я)**, **-ттн(я)**.

Rzeczowniki odczasownikowe na **-нн(я)**, **-ттн(я)**, podobnie jak pozostałe imienne części mowy, pełnią w związkach wyrazowych i zdaniach pewne określone funkcje. W zależności od pozycji syntaktycznej, frazy, której są elementem,

³ Н.В. Стратулат, *Лексико-семантичний розвиток мовної системи* (на матеріалі *Тлумачного словника української мови в 20 томах*), [w:] *Актуальні проблеми слов'янської філології*, випуск XI, Київ 2006, s. 69–75.

⁴ В. Моргунок, *Застандартовані правила ділового та наукового стилю*, Вісник Нац. ун-ту „Львів.політ.”, nr 503, 2004, s. 75–81.

⁵ Podstawą do zestawienia rezultatów poczynionych obserwacji były: Ю. Андрухович, *Перверзія*, Львів 2000; А.П. Загнітко, І.Р. Домрачева, *Основи мовленнєвої діяльності*, Донецьк 2001; *Кодекс законів про працю України*, <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=322-08> (12.09.2008); artykuły z dwóch wydań gazety „Дзеркало тижня” (nr 39 z 18–24.10.2008 r. i nr 40 z 25–31.10.2008 r.).

mogą występować w wielu różnych rolach, od elementu konstytutywnego grupy mogącego reprezentować ją w strukturze wyższego rzędu po człony zależne, od wiodących elementów fraz nominalnych po dopełnienia we frazach werbalnych, od równorzędnych jednostek struktur współrzędnych po podporządkowane sobie elementy w konstrukcjach hipotaktycznych.

1. Na poziomie związków wyrazowych pełniących w analizowanym tekście funkcje tytułów poszczególnych rozdziałów, podrozdziałów, punktów, przypisów itp., jak to wynika z licznych przykładów (ogółem wyekscerpowano 378 samodzielnych związków wyrazowych), omawiane rzeczowniki występują zarówno w charakterze członu nadrzędnego, jak i podrzędnego. Ów stosunek, określony w oparciu o wszystkie przykłady występujące w badanej próbie, ma się jak 2,425:1. Pokażną grupę spośród analizowanych związków wyrazowych zawierających rzeczowniki na *-ни(я)*, *-ти(я)* stanowią złożone związki wyrazowe składające się z trzech i więcej elementów. Najliczniejsze są te, w których dwuczłonowy związek wyrazowy wspomagany jest dodatkowym elementem podrzędnym (najczęściej przymiotnikiem, imiesłowem przymiotnikowym), a także konstrukcje składające się z członu nadrzędnego i podrzędnego względem niego związku wyrazowego⁶.

1.1. W 194 konstrukcjach zanotowano występowanie omawianych rzeczowników odczasownikowych w pozycji członu nadrzędnego:

- (1) Використання папки XLStart.
- (2) Використання довідкових матеріалів у процесі роботи.

1.2. Jedynie w 80 przykładach rzeczowniki na *-ни(я)*, *-ти(я)* występowały jako człony podrzędne związków wyrazowych:

- (3) Майстер підсумовування.
- (4) Можливості програмування в Microsoft Excel.

1.3. W badanej próbie znalazły się także związki wyrazowe, w których analizowane formy były zarówno członem nadrzędnym, jak i podrzędnym. Wyekscerpowano 88 takich konstrukcji:

- (5) Отримання автоматичного оновлення.
- (6) Використання ключів автозавантаження під час запуску Microsoft Excel.

1.4. W 16 przypadkach rzeczowniki na *-ни(я)*, *-ти(я)* były elementem związków współrzędnych:

- (7) Брошури, оголошення та листівки.
- (8) Поздоровлення та запрошення.

Przytoczone dane wskazują na to, iż analizowane rzeczowniki odczasownikowe zdecydowanie częściej zajmują pozycję nadrzędną w związkach wyrazowych będących tytułami rozdziałów czy punktów w przekroju pewnej jednostki tekstu. Może to świadczyć o ogromnym potencjale syntaktycznym tych struktur

⁶ А.П. Загнітко, *Український синтаксис*, ч. 1, Київ 1996, s. 33.

i zdolnościach podporządkowywania sobie innych elementów, na co niewątpliwie wpływ ma również ich geneza, podobieństwo do czasowników, elementów stanowiących jądro grupy werbalnej i niezbędny składnik relacji pomiędzy elementami tworzącymi związek zdaniotwórczy. Owo podobieństwo przejawia się również w relacjach semantyczno-syntaktycznych zachodzących między rzeczownikami odczasownikowymi utworzonymi od czasowników przechodnich a wymagającymi od członu podrzędnego związku wyrazowego formy biernika⁷.

Należy także wspomnieć, iż stosunek samodzielnych związków wyrazowych zawierających komponent na **-ни(я)**, **-ти(я)** do zdań z takimiż elementami, które omawiane będą w kolejnych punktach, przedstawia się jak 1:1,75 (378 samodzielnych związków wyrazowych, 662 zdania różnego typu).

2. W przypadku funkcji syntaktycznych, jakie rzeczowniki odczasownikowe pełnią w zdaniach pojedynczych, sytuacja nie rysuje się inaczej niż pośród innych imiennych części mowy. Podobnie jak np. inne rzeczowniki abstrakcyjne, w zdaniach rzeczowniki na **-ни(я)**, **-ти(я)** występują w funkcji podmiotu, dopełnienia, okolicznika i przydawki. Dość ciekawie prezentuje się ich „rozkład” w uwzględnieniu wspomnianych czterech pozycji syntaktycznych. W badanej próbie 1040 konstrukcji w 346 zdaniach pojedynczych analizowane rzeczowniki odczasownikowe pełniły funkcję:

2.1. podmiotu w 22 zdaniach:

- (9) Повідомлення із вкладенням надсилається одержувачам декілька разів.
- (10) Стиснення файлу суттєво зменшує його розмір.

2.2. dopełnienia bliższego w 59 zdaniach:

- (11) Файли сертифікатів мають розширення P7C або CER.
- (12) Отримали повідомлення з пустим рядком Тема?

2.3. dopełnienia dalszego w 31 zdaniach:

- (13) Нижченаведені кроки призводять до вимкнення усіх способів автоматичного завантаження книги.
- (14) У разі потреби задайте для завдання дати початку та закінчення.

2.4. okolicznika czasu w 48 zdaniach:

- (15) У деяких випадках вікна програми не групуються під однією кнопкою навіть після виконання вищенаведених дій.
- (16) Під час збереження файл відновлення заміняє собою початковий файл (якщо не було задано нове ім'я файлу).

2.5. okolicznika celu w 67 zdaniach:

- (17) У разі потреби введіть адресу для надсилання миттєвих повідомлень контакту в поле Мит. повідомлення.

⁷ К.Ф. Шульжик, *Синтаксис української мови*, Київ 2004, s. 41–42.

(18) Для одержання навчальних курсів на Office Online потрібен доступ до Інтернету.

2.6. okolicznika sposobu w 10 zdaniach:

(19) Ім'я цього аркуша на ярлику виділено напівжирним накресленням.

(20) За промовчанням вибрано поточну дискусійну групу.

2.7. okolicznika miejsca w 1 zdaniu:

(21) Можна увімкнути відображення поля ПК в усіх створюваних повідомленнях.

2.8. przydawki rzeczownej (głównie mianownikowych i dopełniaczowych) w 108 zdaniach:

(22) Поле „Звернення” може містити значення „Пан” або „Пані”.

(23) За допомогою лінійки прокручування у правій частині вікна знайдіть підхожий символ для маркера.

Przytoczone dane należałyby podsumować następująco: rzeczowniki na *-нн(я)*, *-тт(я)* występujące w zdaniach pojedynczych w przeważającej większości realizują się w postaci członów podrzędnych grupy nominalnej i werbalnej. W 216 przykładach są to określniki frazy werbalnej (dopełnienia i okoliczniki), w 108 konstrukcjach zaś formy na *-нн(я)*, *-тт(я)* odnoszą się do rzeczowników stanowiących człon nadrzędny grupy nominalnej. Zanotowano jedynie 22 przykłady, w których omawiane rzeczowniki stanowiłyby człon nadrzędny takiej grupy – podmiot. Fakt dwukrotnie częstszego występowania rzeczowników na *-нн(я)*, *-тт(я)* w obrębie grup werbalnych w stosunku do konstrukcji nominalnych (2:1) wydaje się wskazywać nie tylko na czasownikowe pochodzenie tych rzeczowników, lecz także na ich właściwości syntaktyczne, stopień łączliwości w obrębie pewnych struktur czy zdolność wchodzenia w relacje z członami nadrzędnymi związków wyrazowych.

Jeśli za kryterium podziału przyjąć opozycję zdanie pojedyncze – zdanie złożone, to występowanie analizowanych części mowy w badanej próbie przedstawia się następująco: 346 zdań pojedynczych i 316 złożonych różnych typów.

3. Pośród owych 316 typów różnych zdań złożonych zanotowano 36 zdań złożonych współrzędnie, w których występowały omawiane rzeczowniki, w tym:

3.1. zdań łącznych (33 przykłady):

(24) Виберіть значення Файл особистих папок (.pst) і натисніть кнопку Далі.

(25) Введіть пароль у полі Пароль для відкриття та натисніть кнопку ОК.

3.2. zdań rozłącznych (1 przykład):

(26) Списки можна сортувати за зростанням або за спаданням, або вказувати спеціальний порядок сортування.

3.3. zdań przeciwstawnych (1 przykład):

- (27) Вони працюють у різних галузях, але мають одну спільну рису – дуже добрі знання з одного або кількох продуктів або технологій Microsoft.

3.4. zdań wynikowych (1 przykład):

- (28) Телефонні дзвінки, запитання співробітників, пошук відповідей на ваші запитання та зустрічі примушують вас витратити багато часу й згодом на виконання завдання починає не вистачати часу.

W przedstawionych zdaniach złożonych współrzędnie, w których występowały rzeczowniki na **-nn(я)**, **-mm(я)**, aż 33 są zdaniami łącznymi.

Bezspzeczna dominacja pośród zdań współrzędnie złożonych konstrukcji łącznych jak również to, że w wielu z nich czasowniki mają formę rozkazującą, jest specyfiką tekstów pomocy wielu programów komputerowych, w tym MS Office. Charakter tego typu dokumentów, będących przede wszystkim instrukcją obsługi dla użytkownika programu lub pomocą w przypadkach nieradzenia sobie w pewnych sytuacjach, przejawia się głównie w tym, iż są to komunikaty w miarę krótkie (stąd niewielka liczba konstrukcji parataktycznych), skierowane bezpośrednio do odbiorcy i w pewnym sensie partnera w procesie powstawania dokumentów.

4. Konstrukcje hipotaktyczne stanowiły jednak zdecydowaną większość wśród zdań złożonych, w których występowały rzeczowniki odczasownikowe na **-nn(я)**, **-mm(я)**. Na 200 zdań złożonych podrzędnie zdecydowanie najwięcej było zdań okolicznikowych.

4.1. Zdania podrzędne okolicznikowe:

a) warunkowe (80 przykładów):

- (29) Якщо рядок стану зник, його відображення можна ввімкнути.
 (30) Якщо аркуш містить дані, натиснення CTRL+A виділяє поточну область.

b) celowe (42 przykłady):

- (31) Щоб створити шаблон книги для використання за замовчуванням, введіть текст Книга.
 (32) Щоб запобігти переміщенню наявних даних внаслідок перетягнення маркера заповнення, установіть прапорець Попереджати перед перезаписом клітинок.

c) czasowe (8 przykładów):

- (33) Перш ніж налаштувати Microsoft Outlook для використання з файлами Schedule+, проконсультуйтеся з системним адміністратором.
 (34) Коли ви звертаєтеся до спільнот Office із програми Office або з веб-сайту Microsoft Office Online, корпорація Майкрософт надає засіб читання новин із веб-інтерфейсом.

d) przyczynowe (4 przykłady):

- (35) Веб-засоби найбільш придатні для початківців, оскільки вони не потребують інсталяції та настроювання.

- (36) Початкову роботу для вас уже виконано, тому створення документа забере у вас менше часу.

4.2. Drugą pod względem liczebności grupę stanowiły zdania podrzędne przydawkowe (60 konstrukcji):

- (37) Відомості про перетворення програми мовою Visual Basic на надбудову можна отримати в *Посібнику розробника Microsoft Office XP*, який можна одержати в корпорації Майкрософт.
- (38) У полі кількість десяткових розрядів введіть додаткове або від'ємне число, яке установлює автоматичне множення введеного значення на десять у відповідному ступені.

4.3. Wyekscepowano jedynie 6 zdań dopełnieniowych:

- (39) Ви отримувате уявлення про цінність їх внесків і визначаєте, наскільки можна довіряти відомостям.
- (40) Завдяки сповіщенням ви знатимете, коли певне цікаве для вас обговорення поповнилося новою інформацією.

Tak duża grupa zdań warunkowych i celowych, w mniejszym stopniu przydawkowych, jest jedną z cech tekstów instruktażowych, do których niewątpliwie zaliczyć należy pliki pomocy. Zwłaszcza wspomniane konstrukcje okolicznikowe w bardzo wyraźny sposób instruuja odbiorcę, użytkownika programu; zdania warunkowe przedstawiają pewien ciąg zdarzeń, pokazując odbiorcy sytuacje, w których może się znaleźć, a także sposób rozwiązania powstałych problemów, zdania celowe zaś jednoznacznie wskazują na rodzaj działania, jakie należy podjąć, by osiągnąć pewien zamierzony rezultat.

5. Pozostałe spośród 346 zdań złożonych to zdania wielokrotnie złożone zawierające zarówno elementy hipo-, jak i parataktyczne (80 konstrukcji):

- (41) Якщо установку Microsoft Office виконав інший користувач, зверніться до системного адміністратора або фахівця відділу інформаційних технологій із проханням визначити, чи не вимкнено на вашому комп'ютері підтримку VBA для Microsoft Office.
- (42) Перш ніж вставляти вкладені підсумки, слід відсортувати список за всіма стовпцями, для яких потрібно обчислити підсумки, щоб рядки для підбиття були згруповані.
- (43) Нижче наведено десять причин, з яких слід використовувати області завдань, а також подано інструкції з їх застосування.
- (44) Команда або інший елемент керування не відображається, якщо не ввімкнено редагування для тієї мови, для якої ця команда або елемент керування застосовується.
- (45) Якщо виділити значення у стовпці C і спробувати вставити їх у рядок, який перетинає стовець C, з'явиться повідомлення про помилку.

Omawiane formy występują we wszystkich elementach zdań wielokrotnie złożonych, zdaniach głównych, składnikach hipo- i parataktycznych, a ich obec-

ność uzależniona jest od tych samych warunków, które opisano we wcześniejszych punktach.

Analiza próbki tekstu plików pomocy programu MS Office dała odpowiedź na pytanie, jak prezentuje się ona pod względem liczebności związków wyrazowych, w których skład wchodziły rzeczowniki odczasownikowe na **-ни(я)**, **-тти(я)** (rezultaty badań nad autonomicznymi związkami wyrazowymi w punkcie 1.), a także ich miejsca w obrębie szerszych struktur (punkty kolejne).

Zaprezentowane dotychczas dane (liczba samodzielnych związków wyrazowych z rzeczownikami na **-ни(я)**, **-тти(я)**, ich występowanie w obrębie zdań pojedynczych i złożonych) można zatem porównać do wyników zebranych podczas analizy podobnych pod względem ilościowym próbek tekstu. Materiał porównawczy, który tworząc tło, pozwoli na wyciągnięcie wstępnych wniosków, stanowiły cztery teksty, bardzo zróżnicowane stylistycznie – i to zarówno względem siebie, jak i w stosunku do tekstu plików pomocy MS Office. Tło do porównania tworzą: A) pierwszych sto stron powieści Jurija Andruchowycza *Перверзія*; B) podręcznik autorstwa językoznawców A.P. Zahnitki i I.R. Domraczewej *Основи мовленнєвої діяльності*; C) obszerny, bo liczący prawie 90 stron, fragment ukraińskiego *Kodeksu pracy*; D) artykuły różnych autorów z dwóch wydań tygodnika „Дзеркало тижня” (nr 39 z 18–24.10.2008 r. i nr 40 z 25–31.10.2008 r.) – również ok. stu stron maszynopisu.

W próbce A zanotowano 582 konstrukcje z rzeczownikami odczasownikowymi na **-ни(я)**, **-тти(я)** (494 na **-ни(я)**, 88 na **-тти(я)**), w tekście B 1614 konstrukcji (1502 na **-ни(я)**, 112 na **-тти(я)**), w tekście C 1042 (978 na **-ни(я)**, 64 na **-тти(я)**) i w D 766 (734 na **-ни(я)**, 32 na **-тти(я)**). Łatwo zauważyć, iż próbki A i D znacznie „odstają” od tekstów plików pomocy MSO, oraz próbek B i C. Już tylko w oparciu o te dane można stwierdzić, że omawiane rzeczowniki odczasownikowe najczęściej występują w tekstach prawnych i naukowych. Ich obecność w utworach literackich czy publicystyce jest dość ograniczona.

Poniższa tabela ilustruje występowanie rzeczowników odczasownikowych na **-ни(я)**, **-тти(я)** w poszczególnych tekstach:

Rzeczowniki odczasownikowe na -ни(я) , -тти(я) w:	A (582)	B (1614)	C (1042)	D (766)	MSO (1040)
1. Samodzielnych związkach wyrazowych	64 (11%)	728 (45%)	389 (37%)	4 (0,5%)	378 (36%)
2. Zdaniach pojedynczych	121 (21%)	304 (19%)	345 (33%)	211 (27,5%)	346 (33%)
3. Zdaniach złożonych	397 (68%)	582 (36%)	308 (30%)	551 (72%)	316 (31%)

Próbki A i D, a więc tekst powieści *Перверзія* oraz artykuły z tygodnika „Дзеркало тижня” odznaczają się małą (a w przypadku publicystyki wręcz znikomą) liczbą samodzielnych związków wyrazowych, które w pozostałych tekstach, podobnie jak to miało miejsce w przypadku tekstów plików pomocy MS Office, pełniły funkcję nazw rozdziałów czy podpunktów poszczególnych par-

tii tekstu. Próbkii B, C i MSO są w tym względie niemal identyczne, podobnie zresztą jak w przypadku zdań pojedynczych (jednak w próbce B liczba samodzielnych związków wyrazowych w porównaniu ze zdaniami pojedynczymi jest ponad dwukrotnie większa) i złożonych. Zauważalna jest natomiast znaczna przewaga próbek A i D w punkcie 3., w którym pokazano występowanie rzeczowników na *-нн(я)*, *-мм(я)* w obrębie zdań złożonych.

Ze względu na narzucone ograniczenia wydawnicze nie zamieszczono drugiej, o wiele obszerniejszej tabeli, w której szczegółowo przedstawiono rozkład konstrukcji analizowanych w punktach 1–5 niniejszego artykułu w stosunku do paralelnych struktur w porównywanych czterech tekstach. Tabela ta, diagramy i wykresy ilustrujące poszczególne punkty porównania, ich szczegółowy opis oraz konkluzje nasuwające się w wyniku przeprowadzonych analiz zamieszczone zostaną w kolejnym artykule dotyczącym problemów związanych z rzeczownikami odczasownikowymi na *-нн(я)*, *-мм(я)*.

W podsumowaniu obserwacji poczynionych w tym artykule, zawartych w punktach 1–5, a także w wyniku porównania próbki tekstów plików pomocy programu MS Office z innymi, podobnymi ilościowo, jednak różnymi pod względem stylistycznym, należy zauważyć, że do cech wyróżniających rzeczowniki odczasownikowe na *-нн(я)*, *-мм(я)*, a występujących w analizowanych plikach pomocy zaliczyć należy przede wszystkim jakże częste ich występowanie w roli elementów nadrzędnych samodzielnych związków wyrazowych, jednego z członów frazy werbalnej zdania pojedynczego oraz to, że są one stałym elementem zdań okolicznikowych, przede wszystkim warunkowych i celowych. Rzeczowniki z sufiksami *-нн(я)*, *-мм(я)* wchodzące w skład rozmaitych struktur plików pomocy w zestawieniu z tekstami różnorodnymi pod względem stylistycznym również wykazują znaczną odmienność, co jest niewątpliwie powodem do dalszych badań nad nimi.

Ukrainian deverbal *-нн(я)*, *-мм(я)* nouns: their occurrence and syntactical functions in the texts of MS Office 2003 software help files

Summary

The article is an outcome of the observations on Ukrainian verbal nouns with the suffixes *-нн(я)*, *-мм(я)*, which are present in various structures of MS Office 2003 help files. The purpose of this article is to review the functions the said verbal nouns play in particular constructions as well as to attempt at answering the question of how the quoted data, being the result of writing a rather specific text – both of technical and instruction character, can be related to texts of other types, in which the abstract nouns under discussion were used.